כיתה ה' | אזרחות וחברה | שיעור 1 מתוך 5 | 45 דק' | מתאים לממלכתי ולממלכתי־דתי

מגילת העצמאות: מתי, איפה ומי

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יכירו את נסיבות ההכרזה על הקמת המדינה: תאריך, מקום ומכריזים
- התלמידים יבינו מהי מועצת העם ומדוע הוכרזה המדינה ביום סיום המנדט הבריטי
- התלמידים יתרגלו איתור מידע בתוך מסמך מקור

📖 הסבר למורה

מגילת העצמאות היא המסמך שבו הוכרז על הקמת מדינת ישראל. ההכרזה נחתמה בתל אביב ביום ה' באייר תש"ח, 14 במאי 1948, ערב שבת, ביום שבו הסתיים המנדט הבריטי על ארץ ישראל. את ההכרזה הקריא דוד בן־גוריון, ועליה חתמו 37 חברי מועצת העם, נציגי היישוב העברי והתנועה הציונית. במגילה עצמה כתוב שהיא נחתמה "על אדמת המולדת, בעיר תל־אביב". את יום העצמאות מציינים לפי הלוח העברי, בה' באייר.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

חומרים: עותק של פסקת הסיום של המגילה, טושים צבעוניים

1. פתיחה: שואלים את הכיתה מה הם יודעים על יום העצמאות ורושמים על הלוח.
2. קוראים יחד את פסקת הסיום של המגילה ("מתוך בטחון בצור ישראל...") ומסמנים בה תאריך עברי, תאריך לועזי ומקום.
3. בזוגות: ממלאים טבלת "מי? מתי? איפה? מה?" על סמך הפסקה.
4. דיון קצר: למה חשוב שמסמך כזה ייכתב ויחתם בידי נציגים רבים?

💡 הערות למורה

תלמידים מתבלבלים לעיתים בין התאריך העברי לתאריך הלועזי, כדאי לכתוב את שניהם על הלוח זה לצד זה. למתקשים: לתת את פסקת הסיום עם המילים החשובות מודגשות בצבע. למתקדמים: לבקש מהם למצוא במגילה את המשפט שבו מוכרז שם המדינה.

📝 בדף העבודה

מגילת העצמאות: מי, מתי ואיפה: 9 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מקורות

- מגילת העצמאות, הנוסח המלא (ויקיטקסט)

מחוון למורה

מחוון: מגילת העצמאות: מי, מתי ואיפה

1. בתל אביב.
2. ה' באייר תש"ח.
3. 14 במאי 1948.
4. ערב שבת (יום שישי), כך כתוב במגילה.
5. דוד בן־גוריון.
6. 37 חברי מועצת העם.
7. המנדט.
8. מדינת ישראל.
9. תשובה פתוחה. לקבל: כדי להראות שההחלטה משותפת לציבור כולו, שהנציגים מייצגים קבוצות שונות, ושזו החלטה של העם ולא של אדם יחיד.